

unicef

Türkiye'deki Suriyeli Çocuklar

Sayılarla Durum

2,749,140*

Türkiye'deki kayıtlı Suriyeli sayısı

270,380

Kamplarda kalan Suriyeli sayısı

2,478,760

Kamp dışında yaşayan Suriyeli sayısı

1,490,033

Suriyeli çocuk sayısı (toplam Suriyeli nüfusun %54'ü)

325.000

Okula kayıtlı Suriyeli çocuk sayısı

*Suriyelilere ilişkin rakamlar aksi belirtilmedikçe 11 Nisan 2016 itibarıyla UNHCR/DGMM rakamlarıdır. Kayıt bekleyen kişi bulunmamaktadır.

Bugün II. Dünya Savaşı'ndan bu yana ortaya çıkan **en ağır insani krizin** tetikleyicisi olarak Suriye'deki çatışma ortamı altıncı yılına girmek üzere ve görünürde sona ereceğine ilişkin bir belirti de bulunmuyor. Milyonlarca insan evlerini terk edip komşu ülkelere sığınmak zorunda kaldı ve bu insanların gelecekleri belirsiz. **Çocuklar kriz karşısında en ağır bedeli ödeyen** ve en ağır yükü taşıyan kesim olmaya devam ediyor: Eğitimleri, duygusal sağlıkları, hatta yaşamları bile risk altında.

2,7 milyondan fazla kişiyle Türkiye en fazla sayıda Suriyeli barındıran ülke, bu kişilerin yarısından fazlasını çocuklar oluşturmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığ'ından alınan son verilere göre, ülke genelinde yaklaşık **325.000 Suriyeli çocuğun okula ya da geçici eğitim merkezlerine kaydı bulunmaktadır**, bu rakam Haziran 2015'te sona eren geçtiğimiz eğitim öğretim yılına göre kayıt oranlarında **%50 artış** olduğunu göstermektedir, ancak Suriyelilerin sayısındaki artış dikkate alındığında **çok fazla çocuğun eğitim sisteminin dışında kaldığı** göz ardı edilmemelidir.

Türkiye'deki Suriyeli çocukların eğitim ve korunma ihtiyaçları büyük ve sürekli artıyor. **UNICEF, Türkiye Hükümeti ve ortaklarıyla birlikte bu güçlüklerin üstesinden gelmeye, bu kız ve erkek çocukların 'kayıp kuşak' haline gelmesini önlemeye çalışıyor.**

UNICEF Müdahale Programı

UNICEF, Suriyeli çocukların ve gençlerin ihtiyaçlarının karşılanması, kendi potansiyellerini en yüksek düzeye çıkaracak araçlarla donatılmaları için uzun dönemli yatırımlar yapılmasını savunmaktadır. 2012 yılından bu yana, krizin **eğitim, çocuk koruma ve gençlerin katılımı, temel ihtiyaçları ve sağlık ve beslenme** gibi alanlarda çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek üzere önemli çabalar sergilenmektedir.

EĞİTİM

UNICEF, eğitimin 3 temel ayağıyla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve diğer ortaklarla yakın bir işbirliği içinde çalışmaktadır. Eğitimin 3 temel ayağı; Türkiye'deki, gerek Suriyeli gerekse en dezavantajlı Türkiyeli çocuklar için **sistemin güçlendirilmesi, kapsayıcı eğitimin kalitesinin ve erişimin artırılmasıdır**. Önemli çabalara ve bugüne dek elde edilen kazanımlara rağmen halen okula gitmeyen 450 binden fazla okul çağındaki Suriyeli çocuğun eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için daha ileri düzeyde müdahaleler gerekmektedir.

Elde edilen bazı önemli sonuçlar¹:

- Krizin başlangıcından bu yana **43 okul ve Geçici Eğitim Merkezi (GEM) inşa edilmiş** ve 177 tanesi yenilenmiş veya yeniden donatılmıştır.
- Suriyeli ve Türkiyeli olmak üzere **800.000**'den fazla çocuğa okul çantası ve kırtasiye malzemesi dağıtılmıştır.
- Kamp dışında ve kamplarda yaklaşık **10.800 Suriyeli gönüllü öğretmene** aylık teşvikler sağlanmıştır.
- Okuma yazmaya destek amacıyla kamplarda **21 kütüphane** kurulmuştur.
- Kamplarda ve kamp dışında görev yapan yaklaşık **10.000 Suriyeli gönüllü öğretmene** Olağanüstü Durumlarda Sürdürülebilir Eğitim, zorlu koşulların üstesinden gelme becerileri ve psiko-sosyal destek eğitimi verilmiştir.
- Okul öncesi eğitim kurumlarına ve tüm kamplardaki çocuk dostu mekânlara **50 erken dönem çocuk gelişimi (EÇG) seti** sağlanmıştır.
- Ülkedeki 211 okulda ve GEM'de bulunan 33.300 çocuğa **370 eğlence-dinlenme setleri** dağıtılmıştır.
- Eğitim sisteminin Suriyeli çocukların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verecek şekilde güçlendirilmesini için **9 İl Eylem Planının** (İEP) uygulanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'na teknik destek sağlanmıştır. **10 yeni il için geliştirilmektedir**.
- Suriyeli öğrencilerin Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak, derslerindeki notlarını ve okula devam durumlarını izlemek ve mezuniyet belgelerini düzenlemek için **Yabancı Öğrenci Bilgi İşletim Sistemine** (YÖBİS) teknik ve finansal destek sağlanmıştır.

"Adım Mustafâ. 16 yaşındayım ve liseye gidiyorum. Savaş başlayınca evimiz, okulumuz, hepsi harap oldu. Umarım ben ve arkadaşlarım okullarımızı bitirip mühendis olabiliriz ve yıkıma uğrayan ülkemizi yeniden inşa edebiliriz."

Photo: @UNICEF/Ankara-Türkiye 2014/Yurtsever

¹ Aksi belirtilmedikçe Mart 2016 itibarıyla

ÇOCUK KORUMA

Türkiye'deki Suriyeli çocuklar savaşı ve acılarını ilk elden yaşamışlardır; şiddet, psikolojik bozukluklar, çocuk evlilikleri ve silahlı gruplara dâhil edilme gibi risklerle karşı karşıyadırlar. UNICEF, hükümet yetkilileri ve diğer ortaklarla birlikte çocuklar için koruyucu ortamlar oluşturulmasına odaklanmaktadır. Çocuk dostu mekânlar duygusal açıdan toparlanmayı ve sevkleri mümkün kılarken risk altındaki çocukların belirlenmesinde ve bu çocuklara öncelik tanınmasında yetkililere destek sağlanmaktadır. Ebeveynlere, kendi çocuklarındaki sorunlarla baş edebilmeleri için destek verilmiş ve eğitimler düzenlenmiş; durumdan etkilenen ergenlere ve gençlere topluluklarında ve barış inşa girişimlerinde pozitif roller almaları için gerekli donanım sağlanmıştır.

Elde edilen önemli sonuçlar²:

- 23 kamp ve 3 kentte **27 Çocuk Dostu Alan (ÇDA)** oluşturulmuştur.
- **2 mobil psiko-sosyal destek ünitesi** Güneydoğu illerinde faaliyet göstermektedir.
- **6 Ergen Dostu Alan, 2 Kız Çocuklar için Güvenli Ortam ve 3 Çocuk Koruma Merkezi**, doğrudan psiko-sosyal destek, boş zaman değerlendirme ve yaşam becerileri geliştirme, vaka yönetimi, hukuki danışmanlık ve özel destek ihtiyacı olan çocukların belirlenmesi ve yönlendirilmesi gibi hizmetler vermek amacıyla, 8 ilde kurulmuştur.
- Yaklaşık **350,000 çocuğa**, çocuk koruma desteği ve psiko-sosyal destek sağlanmıştır, bu çocukların **76.000'den** fazlasına 2015'ten beri ÇDA'larda psiko-sosyal destek (PSD) sağlanmıştır.
- 2015'ten beri yarısı kız olmak üzere gönüllü **1.250 Suriyeli ergen/genç** ÇDA'ları desteklemek üzere eğitilmiştir.
- **1.600'den fazla çocuk** destek almak üzere ilgili yerel hizmet sağlayıcılara yönlendirilmiştir.
- Hükümetten ve sivil toplumdan **yaklaşık 900 temel aktör** "Olağanüstü Durumlarda Çocuk Koruma" eğitimi almıştır.
- Çocuk Yetiştirme Programı aracılığıyla **20.000'den fazla Suriyeli ebeveyn** çocuklarının duygusal ve davranışsal sıkıntılarını ele alıp onlara daha fazla destek olacak şekilde gerekli becerilerle donatılmıştır.
- Etkilenmiş gruplarda yaşayan, **17.000'den fazla Suriyeli ve Türkiyeli ergen**, akran desteği, gençlerin harekete geçirilmesi ve savunma çalışmaları aracılığıyla, sosyal uyum aktiviteleri konusunda eğitilmiştir.
- Yarısı kız olmak üzere, yaklaşık **6.000 çocuk ve ebeveynleri**, Şanlıurfa ve Hatay'da, mayın ve savaştan kalan patlayıcılara karşı risk eğitimine alınmıştır.

"Adım Ala, 13 yaşındayım. Gittiğim okul çok güzel. En sevdiğin dersler Matematik ve Türkçe. Lübnanlı şair Halil Cibran'ı çok beğeniyorum, bütün şiirlerini okudum. Kahvaltı etmeden sabah saat 8'de okula gidiyorum. Öğleye doğru dersler bittiğinde eve gelip öğle yemeğimi yiyorum. Sonra Çocuk Dostu Alana gidip saat 4'e kadar orada kalıyorum. Oyunları ve yarışmaları seviyorum, ama henüz kazandığım olmadı. Orada vakit geçirmeyi seviyorum."

Photo: ©UNICEF Türkiye/2014/Yurtsever

² Aksı belirtilmedikçe Ocak 2016 itibarıyla

TEMEL İHTİYAÇLAR

UNICEF, güç durumdaki Suriyeli çocukların ve ailelerin soğuk kış aylarını geçirmelerine yardım için temel destek ve yardımlarını sürdürmeye devam etmektedir.

2015 yılında UNICEF kış aylarına yönelik desteğinde önemli bir değişikliğe gitmiş, ağırlık noktasını yardım malzemeleri ve kışlık giysilerden nakit yardımlara kaydırmıştır. Bu da Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin dayanıklılığını artırma ihtiyacı açısından etkili yardımlarla ilgili son düşüncüyü yansıtmaktadır. Yerel ve uluslararası kuruluşlarla sahada çalışan UNICEF **Türkiye'nin 10 ilindeki 20 binden fazla güç durumdaki aileye koşulsuz nakit kuponu yardımında bulunmuş, bu yardımlardan tahminen 103.000 kişi yararlanmıştır.**

Bu program kapsamında yardıma muhtaç olduğu belirlenen her haneye kupon verilmiş ya da nakit ödeme yapılmıştır (her hane için 150-200 dolar arasında). Aileler bunlarla daha önceden belirlenmiş mağazalardan büyük ihtiyaç duydukları malzemeleri ve giysileri satın alabilmişler, böylece aslında kısıtlı olan kaynaklarını kira ve yiyecek gibi diğer temel ihtiyaçlarına ayırabilmişlerdir. Kırsal kesimlerde yaşayıp alışveriş yapılabilecek yerlere erişim imkânları yetersiz olan ailelere de, diğerlerinininkiyle eşdeğer ısıtıcı, battaniye, kilim ve kışlık giysi gibi malzemeler temin edilmiştir.

SAĞLIK VE BESLENME

UNICEF, özellikle kamp dışında yaşayanlarla birlikte Suriyelilerin aşılama, beslenme ve hijyen ihtiyaçlarının karşılanması ve önemli sağlık meseleleri konusunda farkındalığın artması için Türkiye hükümetiyle yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.

Elde edilen önemli sonuçlar:

- Suriye'de 2013 yılında baş gösteren çocuk felci salgınının ardından **1 milyonun** üzerinde Suriyeli ve Türkiyeli çocuğa çocuk felci ve kızamık aşısı yapılmıştır.
- Sağlık Bakanlığı tarafından 2015 Mayıs-Haziran döneminde gerçekleştirilen iki turluk çocuk felci eliminasyon kampanyaları sırasında **1,3 milyondan** fazla Suriyeli ve Türkiyeli çocuk aşılanmıştır.
- **2.200'**den fazla çocuğa beslenme taraması yapılmıştır. Bu çocuklardan **45'inde** orta düzeyde akut malnütrisyon tespit edilmiş ve çocuklar tedavi programı kapsamına alınmıştır. Mikronütriye yetersizliği olan **750** çocuğa vitamin mikronütriye tozu (VMP) verilmiş, yaklaşık **2.450** çocukla hamile ve emziren kadına yüksek enerji bisküvileri sağlanmıştır.
- İyi beslenme, diyet çeşitlendirme, yüksek enerjili bisküvi (HEB) ve mikronütriye tozu kullanımı, anne sütüyle besleme ve hijyen konularında farkındalığı artırmak üzere **650 binden** fazla broşür ve diğer iletişim materyali dağıtılmıştır.
- Kamplarda ve kamp dışında yaşayan Suriyeli çocuklara **1,6 milyon** paket HEB sağlanmıştır.
- UNICEF'in paydaşları için, akut malnütrisyon tedavisi, bebek ve küçük çocuk beslenmesi, gıda güvenliği, su ve sanitasyon gibi konuları kapsayan **olağanüstü durumlarda beslenme eğitimleri** gerçekleştirilmiştir.

Taahhütlerimiz

UNICEF, Türkiye Hükümetinin Suriyeli çocuklarla güç durumdaki Türkiyeli çocukların ve gençlerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çabalarını desteklemeye devam edecektir. Bu kapsamdaki kritik müdahaleler 2016 ve 2017'de şu alanlara odaklanacaktır:

- Örgün, örgün dışı ve yaygın eğitim aracılığıyla her kademedeki **kaliteli eğitim fırsatlarına erişimin artırılması**,
- Gerek Suriyeli gerekse Türkiyeli çocukların, kendi kişisel gelişimlerinin desteklenmesi, pozitif norm ve davranışların özendirilmesi bağlamında **kapsayıcı ve katılımcı öğrenme fırsatlarından yararlanmalarının sağlanması**,
- **Suriyeli ve Türkiyeli gençlere**, destek alınabilecek yerler, öğrenme fırsatları ve sosyal etkinlikler gibi konularda akranlarını bilgilendirme ve yol göstermede aktif rol üstlenebilecekleri **donanımın sağlanması**,
- **Psiko-sosyal destek hizmetlerinin** kapsamının kamp dışında yaşayan çocuklar için **genişletilmesi**,
- Danışmanlık, zihinsel sağlık desteği, toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önlenmesi ve müdahale gibi alanlarda **çocuk koruma hizmetlerinin yaygınlaştırılması**,
- Ülkedeki **örgün çocuk koruma sistemlerinin güçlendirilmesi** ve uzmanlaşmış çocuk koruma hizmetlerinin yaygınlaştırılması.

Suriyeli çocuklar umutlarını yitirmedi! Bizim de bu umutları yaşatmamız gerekiyor!

Türkiye'deki Suriyeli çocukların ihtiyaçlarını karşılamak üzere kaynakların harekete geçirilmesine uluslararası topluluğun vereceği destek, bu çocukların bir kuşak olarak kaybolup gitmesini önlemek açısından hayati önem taşımaktadır.

UNICEF ve ortakları, 'Kayıp Kuşak Olmasın' sloganı altında bu çocukların geleceklerini koruyacak eşgüdümlü küresel çabalarını sürdürmektedir. Uluslararası aktörler öğrenmeye ve psikolojik desteğe erişimi yaygınlaştırmak, toplumsal bütünleşmeyi ve barışın inşasını güçlendirmek ve geleceğe dönük bir umut yaratmak için bir araya gelmişlerdir: nolostgeneration.org

Daha fazla bilgi için: UNICEF Türkiye, www.unicef.org.tr